

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Meklēt Juristu](#) > [Sameklēt Ekspertu](#) > Netherlands

Sameklēt ekspertu

Saturu nodrošina

Nīderlande

Nīderlande

I. Ekspertu saraksti un reģistri

Nīderlandē ir divi reģistri – viens primāri civiltiesību un administratīvo tiesību jomā (*Landelijk Register van Gerechtelijke Deskundigen – LRGD*) un otrs primāri krimināltiesību jomā (*Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen – NRGD*). Darbojas arī *Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening (StAB)* [Administratīvās jurisdikcijas konsultatīvais centrs vides un telpiskās plānošanas jomā] – neatkarīga iestāde, kas darbojas tikai tiesu iestāžu labā) un *Nederlandse Vereniging voor Medisch Specialistische Rapportage (NVMSR – Nīderlandes Medicīnas speciālistu ziņošanas asociācija)*. Turklāt krimināllietās darbojas *Landelijke Deskundigheidsmakelaar (LDM – Valsts Ekspertu aģentūra)*, kas uztur dažādu jomu ārējo ekspertu reģistru, kurus var aicināt palīdzēt (policijas) izmeklēšanā. Visbeidzot, pastāv *Deskundigen Onteigening en bestuursrechtelijke schadevergoeding (DOB – Administratīvo tiesību ekspropriācijas un kompensācijas ekspertu reģistrs)*.

Eksperti ir uzskaitīti reģistros pēc specializācijas. Ekspertu reģistri tiek uzturēti dažādos veidos: *LRGD*, *DOB* un *NVMSR* ir privātas struktūras, savukārt *NRGD* un *StAB* pārvalda un finansē Tieslietu un drošības ministrija. Tiesas nav atbildīgas ne par reģistru pārvaldību, ne arī par tajos iekļauto ekspertu kvalitāti. Nīderlandē iestādes, kas uztur reģistrus, ir stingri nodalītas no tiesām. Tiesas atsaucas uz šo iestāžu sniegtajām kvalitātes garantijām. Tomēr tiesneši ir iesaistīti *LRGD* un *NRGD* reģistros iekļauto ekspertu iekļaušanas un/vai akreditācijas procesā.

Saites:

- [Landelijk Register van Gerechtelijke Deskundigen](#)
- [Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen](#)
- [Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening](#)
- [Nederlandse Vereniging voor Medisch Specialistische Rapportage](#)
- [Stichting Register Deskundigen Onteigening en Bestuursrechtelijke Schadevergoeding](#)
- [Landelijke Deskundigheidsmakelaar](#)

NRGD/LRGD, *NVMSR* un *DOB* reģistri un *StAB* tīmekļa vietne ir publiski pieejama. Ir pieejami meklēšanas rīki, tomēr lietas dalībnieki nevar apspriesties ar *StAB* reģistra ekspertiem, jo viņi tiek iecelti tikai tiesu konsultēšanai un šāda apspriešanās radītu šaubas par to neatkarību. Tomēr puses var lūgt tiesu apspriesties ar *StAB*. Funkciju “[Atrast ekspertu](#)” var izmantot tikai, lai meklētu ekspertus *LRGD* reģistrā. Ir iespējams filtrēt pēc specializācijas. Eksperti, kas strādā *StAB*, arī ir reģistrēti *LRGD*. Visbeidzot, *NRGD* reģistrs ir pieejams, izmantojot šādu saiti: [Meklēt reģistrā](#).

NVMSR locekļi piedalās mācībās un noliek eksāmenu, pēc kura viņi kļūst par kvalificētiem tiesu ekspertiem un tiek iekļauti reģistrā.

Lai ekspertus reģistrētu *NRGD*, viņiem jāiztur akreditācijas procedūra, kurā ņem vērā gan ekspertīzes jomu, kurā jāapliecina savas prasmes, arī kā ekspertiem tiesā, gan arī prasmes, kas vajadzīgas, lai būtu par labu ekspertu tiesvedībā. *LRGD* pamatā ir to profesionālo standartu sertifikācija, kurus noteikušas arodapvienības un attiecīgās profesijas asociācijas, un mācību programma par eksperta lomu, kā arī tālākizglītības sistēma.

StAB piemēro ļoti stingru darbā pieņemšanas politiku, vada iekšējo apmācību un pārvalda tālākizglītības sistēmu.

StAB ekspertu sagatavotajiem ziņojumiem piemēro obligātu profesionālapskati, un ārējā pārskatīšanas komiteja periodiski pārskata izdotos ziņojumus.

Ekspertiem nav jānodod zvērests. Ekspertus var izslēgt no reģistriem pēc tam, kad ir saņemtas oficiālas sūdzības par to, ka viņi neievēro profesionālās ētikas normas, kas piemērojamas dažādajām tiesām un lielā mērā ir līdzīgas.

Reģistrus regulāri atjaunina administratīvās iestādes, kas atbild par to uzturēšanu.

II. Ekspertu kvalifikācija

Ekspertu iekļaušana LRGD reģistrā ir atkarīga no dalības profesionālā organizācijā, kas nosaka profesionālos standartus un izglītības prasības. Ekspertiem, kas vēlas pievienoties NRGD, jāatbilst arī stingrām izglītības prasībām. NRGD eksperti bieži vien ir profesionālas organizācijas biedri, bet ir nišas jomas, kurās nav profesionālu organizāciju, tāpēc dalība profesionālā organizācijā nav obligāta. Lai ekspertu iekļautu StAB, LRGD un NRGD reģistros, ir pastāvīgi jāpiedalās tālākāpmācībā. Piemēram, StAB šim nolūkam atvēl 15 % laika. LRGD reģistra ekspertiem jāpiedalās tālākāpmācības pasākumos vismaz sešas stundas gadā. Profesionālās organizācijas bieži akreditē mācību iestādes, kurām ir jāpierāda, ka apmācība faktiski ir notikusi, ievietojot reģistrācijas sarakstus mācību iestāžu tīmekļa vietnēs. Šādai apmācībai ir divējāds mērķis: apgūt ar tiesu saistītas prasmes un uzlabot speciālās zināšanas.

III. Ekspertu atlīdzība

Kriminālprocesos un administratīvajās procedūrās eksperti saņem atlīdzību no valsts. Pastāv fiksēta tarifu sistēma, un ekspertiem ir iepriekš jāiesniedz izmaksu tāme (2003. gada Dekrēts par atlīdzību krimināllietās)). Ar StAB saistītā kārtība ir atšķirīga: StAB ekspertiem maksā Tieslietu un drošības ministrija. Civillietās puses maksā par izmantoto ekspertīzi.

IV. Ekspertu atbildība

Ekspertus var saukt pie atbildības saskaņā ar vispārējām līgumtiesībām un delikta tiesībām. Ekspertiem ne likums, ne ieceltais tiesnesis neuzliek par pienākumu apdrošināt savu atbildību. Ekspertus var apdrošināt uzņēmums, kurā viņi strādā. Pašnodarbinātie eksperti par savu apdrošināšanas segumu lemj pēc saviem ieskatiem, tomēr vairākas arodapvienības nosaka obligātu civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas prasību.

V. Papildu informācija par procesuālo kārtību attiecībā uz ekspertiem

Galvenās tiesību normas, kas piemērojamas tiesu ekspertiem Nīderlandē, ir *Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering* (Civilprocesa kodekss) 194. pants un *Algemene wet bestuursrecht* (Vispārējais administratīvo tiesību likums) (Awb) 8:47. pants, kā arī *Wet deskundige in strafzaken* (Krimināllietu ekspertu likums) (Kriminālprocesa kodeksa 51.i pants).

Šie tiesību akti veido satvaru – detalizēti norādījumi ir atrodamī *Leidraad deskundigen in civiele zaken* (Pamatnostādnes ekspertiem civillietās) un *Leidraad medisch deskundigen in bestuursrechtelijke zaken* (Pamatnostādnes medicīnas ekspertiem administratīvajās lietās).

Pastāv NRGD rīcības kodekss – ar juridisko pamatu – tiesu ekspertiem krimināllietās, rīcības kodekss, ko Tiesu iestāžu padome ir izstrādājusi juridiskajiem ekspertiem civillietās un administratīvajās lietās, kā arī rīcības kodekss, ko izstrādājusi Centrālā apelācijas tiesa tiesu ekspertiem. StAB ir savs rīcības kodekss, un Valsts padomes Administratīvo tiesību nodaļai ir ekspertu rīcības kodekss. Lielākajai daļai ekspertīžu veidu piemēro papildu prasības attiecībā uz ekspertīzes kvalitāti vai ekspertu kvalifikāciju.

Eksperta amata nosaukums “deskundige” netiek aizsargāts.

1. Ekspertu iecelšana

Ekspertus var iecelt tiesa un iesaistītās puses. Ekspertu iecelšana administratīvā procesā notiek līdzīgi kā civilprocesā; vienīgā atšķirība ir tāda, ka administratīvajās tiesībās izmaksas sedz valsts, bet civilprocesā

izmaksas sedz puses. Visos gadījumos tiesas ieceltajam ekspertam ir pienākums atbildēt uz jautājumiem, ko uzdevusi tiesa (iespējams, pēc apspriešanās ar pusēm). Tiesvedībā, kas notiek krimināltiesā, ekspertu var iecelt prokurors vai tiesnesis izmeklēšanas posma laikā. Šajā nolūkā pastāv reģistrs, kuru reglamentē ar likumu, jo šādam ekspertam ir jāatbild stingrākām prasībām nekā civilprocesā un administratīvajā procesā. Visiem tiesu ieceltiem ekspertiem ir juridisks pienākums ziņot par jebkuru interešu konfliktu.

1.a. Iecelšana, ko veic tiesa

Civiltiesai ir rīcības brīvība iecelt ekspertu vai nu *ex officio*, vai pēc prāvnieka skaidra lūguma, ja attiecīgos faktus nevar noskaidrot citādi. Šādā gadījumā mutisko uzklauššanu pārceļ uz datumu pēc eksperta ziņojuma sagatavošanas. Tiesai ir izvēles brīvība – tā principā var iecelt jebkuru personu, kuru tā uzskata par atbilstošu eksperta pienākumu veikšanai. Tomēr gandrīz visas tiesas ieceļ ekspertu no attiecīgā reģistra. Ekspertam ir jāinformē tiesa par jebkuru interešu konfliktu. Tiesas ieceltajiem ekspertiem ir piekļuve ar lietu saistītajiem dokumentiem. Civillietās īpaši stingri noteikumi attiecas uz ārējiem ekspertiem, ar kuriem norīkotais eksperts konsultējas norīkojuma laikā. Piemēram, pusēm iepriekš jāzina, ar kurām personām notiek apspriešanās un kādi jautājumi tām tiek uzdoti.

1.b. Iecelšana, ko veic puses

Kad puses ieceļ ekspertu, tas parasti notiek tiesvedības sākumā, lai strukturētu lietu. Tiesa var izmantot ekspertu ziņojumus, lai izspriestu lietu. Jebkurā brīdī tiesvedības laikā tiesnesis var iecelt ekspertu pēc pušu lūguma. Visiem jāstrādā saskaņā ar noteikumiem un rīcības kodeksiem, kas piemērojami tiesas ieceltiem ekspertiem.

Abas puses var lūgt iecelt konkrētu ekspertu. Šādos gadījumos nepiemēro īpašus noteikumus. Tiesnesis var uzdot abām pusēm iecelt vienu ekspertu, bet tā nav izplatīta prakse.

2. Procedūra

2.a. Civilprocess

Tiesa uzrauga ekspertu veiktās izmeklēšanas norisi tikai no laika pārvaldības viedokļa. Netiek veikta eksperta darbības kvalitātes kontrole, un spriedumos netiek izdarītas atsauces uz eksperta darbu. Tomēr *StAB* regulāri saņem atsauksmes no tiesām par eksperta sniegumu, lai gan tas reti ir iesaistīts civilprocesā.

Puses var apstrīdēt ziņojumu, iesniedzot paziņojumus vai pretekspertīzi. Tiesām nav saistošs eksperta ziņojums, bet parasti tās ņem vērā to ieceltā eksperta viedokli. Pušu ieceltajiem ekspertiem parasti ir mazāka ietekme nekā tiesas ieceltiem ekspertiem. Nepastāv procedūras, saskaņā ar kurām eksperti tiekas pirms lietas izskatīšanas tiesā vai tiek izvaicāti pirms lietas izskatīšanas tiesā, lai konkretizētu jautājumus un lai tiesa izprastu atšķirības.

Ekspertiem ir atļauts sazināties ar pusēm tiesvedības laikā, bet tikai tad, ja tas ir nepieciešams faktu noskaidrošanai, un klātesot visām pusēm. Ja vien profesionālie standarti neliedz to darīt (piemēram, lietās, kas saistītas ar medicīnu), ekspertam ir jāriko sanāksmes visu pušu klātbūtnē, lai apkopotu to komentārus.

1. Ekspertu ziņojumi

Nīderlandē ir ekspertu ziņojumu sagatavošanas modelis. Ekspertiem ir jāsniedz provizorisks ziņojums, un pusēm ir tiesības to komentēt. Ekspertam ir jāpievēršas pušu argumentiem gan provizorisksajā ziņojumā, gan galīgajā ziņojumā. Uz ziņojumu neattiecas nekādas citas īpašas prasības. Tiesas uzdevumā ekspertam ir jā sagatavo papildu ziņojums, piemēram, ja ir papildu jautājumi. Ziņojumu parasti iesniedz rakstiski, bet to var izklāstīt arī mutiski tiesas sēdē.

2. Tiesas sēde

Tikai izņēmuma gadījumos ekspertam tiek uzdots piedalīties tiesas sēdē. To var pieprasīt puses vai tiesa, izdodot rīkojumu. Ekspertu izvaicāšana nav ierasta prakse.

2.b Dažādi

Atšķirības starp civilprocesu un citām procedūrām nav būtiskas.

Šeit sniegtā informācija tika iegūta projekta "Atrodi ekspertu" ietvaros no valstu kontaktpunktiem, kurus izvēlējies [Eiropas Kompetences un ekspertu institūts \(EEEI\)](#).

■ Lapa atjaunināta: 16/10/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.